



ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: E. Š.
bytem X
proti

žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 3. 2022, sp. zn. SZ/MPSV-2022/47216-912, č. j. MPSV-2022/50633-917,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 3. 2022, sp. zn. SZ/MPSV-2022/47216-912, č. j. MPSV-2022/50633-917, **se ruší** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalobci **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.
- III. Žalovaný **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) brojil žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. 3. 2022, sp. zn. SZ/MPSV-2022/47216-912, č. j. MPSV-2022/50633-917 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaný zamítl jeho odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Příbrami (dále jen „prvostupňový orgán“ nebo „správní orgán I. stupně“), ze dne 14. 2. 2022, sp. zn. 109-22-NB, č. j. 32750/22/NB (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“ nebo „rozhodnutí správního orgánu I. stupně“).
2. Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán I. stupně nepřiznal podle § 61 odst. 2 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“), ode dne 30. 9. 2021 dávku státní sociální podpory přídavek na dítě nezletilé oprávněné osobě A. M. Š. (nar. X).

II. Napadené rozhodnutí

3. V odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaný připomněl, že obsahem rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo rovněž poučení, dle kterého lze proti prvostupňovému rozhodnutí podat ve lhůtě 15 dnů ode dne jeho oznámení prostřednictvím správního orgánu I. stupně odvolání k žalovanému.
4. Zároveň žalovaný poukázal na právní úpravu obsaženou v § 72 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř.“), podle níž se rozhodnutí účastníkům oznamuje doručením stejnopisu písemného vyhotovení do vlastních rukou nebo ústním vyhlášením. Doplnil, že odvolací lhůta podle § 83 odst. 1 s. ř. činí 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí. Dále upřesnil, že je lhůta zachována, je-li posledního dne lhůty učiněno podání u věcně a místně příslušného správního orgánu anebo je-li v tento den podána poštovní zásilka adresovaná tomuto správnímu orgánu, která obsahuje podání, držiteli poštovní licence nebo zvláštní poštovní licence [§ 40 odst. 1 písm. d) s. ř.].
5. Žalovaný uvedl, že rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo žalobci doručeno dne 14. 2. 2022. Patnáctidenní lhůta pro podání odvolání tedy počala běžet dne 15. 2. 2022 a uplynula dne 1. 3. 2022. Odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí podal žalobce prostřednictvím datové schránky místně a věcně příslušnému správnímu orgánu I. stupně dne 7. 3. 2022, tedy až po uplynutí stanovené lhůty. Prvostupňové rozhodnutí tudíž dne 2. 3. 2022 nabylo právní moci.
6. Jelikož bylo odvolání podáno po uplynutí odvolací lhůty, žalovaný jej jako opožděné zamítl.

III. Žaloba a vyjádření žalovaného

7. Žalobou napadl žalobce napadené rozhodnutí v plném rozsahu. Žalobce je přesvědčen, že je napadené rozhodnutí nezákonné a nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost a pro nedostatek důvodů. Zdůraznil, že skutková zjištění žalovaného ohledně opožděného podání odvolání jsou v rozporu s obsahem správního spisu, neboť v něm nenacházejí odrazu.

8. Žalobce uvedl, že prvostupňové rozhodnutí mu bylo doručeno dne 14. 2. 2022, tudíž lhůta pro podání odvolání v délce 15 dnů měla vypršet uplynutím dne 1. 3. 2022. Žalobce podal pomocí e-mailu dne 1. 3. 2022 tzv. blanketní odvolání, které nebylo opatřeno elektronickým podpisem. To plyne jak z doručenky, tak z výzvy k doplnění odvolání. Aby toto e-mailové podání mohlo být považováno za řádné, musel jej žalobce ve smyslu § 37 odst. 4 s. ř. ve lhůtě 5 dnů potvrdit. Konec lhůty určené k potvrzení odvolání v takovém případě připadal na den 6. 3. 2022. Jelikož byla tento den neděle, měla pětidenní lhůta k potvrzení odvolání vypršet dne 7. 3. 2022.
9. Dne 7. 3. 2022 žalobce své odvolání potvrdil opětovným zasláním odvolání za pomoci datové schránky. Žalobce tudíž odvolání potvrdil v zákonné lhůtě.
10. Jelikož žalovaný při posuzování včasnosti žalobcova odvolání pochybil, zatížil své rozhodnutí vadou. Z toho důvodu žalobce krajskému soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Současně žalobce po žalovaném požaduje uhradit náklady soudního řízení.
11. Žalovaný se k žalobě nevyjádřil a souhlasil s rozhodnutím ve věci bez nařízení ústního jednání.

IV. Skutečnosti zjištěné ze správního spisu

12. Na základě žádosti žalobce ze dne 31. 12. 2021 zahájil správní orgán I. stupně správní řízení za účelem přiznání dávky státní sociální podpory přídavek na dítě ve prospěch oprávněné nezletilé A. M. Š. Výzvou ze dne 4. 1. 2022 vyzval prvostupňový orgán žalobce, aby doplnil a doložil chybějící údaje své žádosti ve lhůtě 8 dnů od doručení výzvy. Jelikož však žalobce na tuto výzvu nikterak nereagoval a požadované informace nedoplnil, správní orgán I. stupně prvostupňovým rozhodnutím žádost o přiznání přídatku na dítě z důvodu absentujících podkladů zamítl. Toto rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 14. 2. 2022.
13. Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podal žalobce prostřednictvím e-mailu dne 1. 3. 2022 blanketní odvolání, které nebylo opatřeno zaručeným elektronickým podpisem. Výzvou vypravenou dne 2. 3. 2022 prvostupňový orgán poučil žalobce o potřebě odvolání ve lhůtě 5 dnů potvrdit některým ze způsobů předpokládaných v § 37 odst. 4 s. ř. Následně žalobce dne 7. 3. 2022 opětovně zaslal své odvolání do datové schránky správního orgánu I. stupně. Tento orgán však posoudil odvolání jako opožděné a s tímto stanoviskem jej postoupil žalovanému.
14. Žalovaný se se závěry prvostupňového orgánu ztotožnil a napadeným rozhodnutím odvolání žalobce pro opožděnost zamítl.

V. Posouzení věci krajským soudem

15. Krajský soud předně posuzoval, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána včas [§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s. ř. s.) a jedná se o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.).
16. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. přezkoumal krajský soud napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Při zjišťování skutkového stavu soud vycházel z předloženého správního spisu.

17. Soud ve věci rozhodl v souladu s § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. bez nařízení ústního jednání.

18. Žaloba je **důvodná**.

19. Předmětem sporu v posuzované věci učinili účastníci řízení otázku, zda žalobce své odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí podal včas či toto bylo podáno opožděně, a proto jej bylo namíste z tohoto důvodu zamítnout.

20. Krajský soud vycházel z rozhodné právní úpravy pro posouzení věci. Délka odvolací lhůty a okamžik rozhodný pro počátek jejího běhu jsou upraveny v § 83 odst. 1 s. ř.: „*Odvolací lhůta činí 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí, pokud zvláštní zákon nestanoví jinak [...].*“

21. Okamžik oznámení rozhodnutí je přitom vymezen v § 72 odst. 1 s. ř. následovně: „*Rozhodnutí se účastníkům oznamuje doručením stejnopisu písemného vyhotovení do vlastních rukou nebo ústním vyhlášením [...].*“

22. Ohledně formálních náležitostí podání zákon v § 37 odst. 4 s. ř. stanoví, že: „*Podání je možno učinit písemně nebo ústně do protokolu anebo v elektronické podobě. Za podmínky, že podání je do 5 dnů potvrzeno, popřípadě doplněno způsobem uvedeným ve větě první, je možno je učinit pomocí jiných technických prostředků, zejména prostřednictvím dálkopisu, telefaxu nebo veřejné datové sítě bez použití podpisu.*“ Pokud podatel nekvalifikované podání v takto stanovené lhůtě potvrdí, popř. doplní, zůstane mu lhůta pro učinění podání zachována.

23. V řešené věci není sporu o tom, že prvostupňové rozhodnutí bylo žalobci doručeno dne 14. 2. 2022. Tuto skutečnost shodně potvrzují účastníci řízení a stejný závěr vyplývá též ze správního spisu. Jak plyne z druhého citovaného ustanovení, tímto okamžikem bylo rozhodnutí žalobci oznámeno. Dne 14. 2. 2022 tedy nastala skutečnost rozhodná pro počátek běhu odvolací lhůty. Konec patnáctidenní lhůty k podání odvolání připadl na den 1. 3. 2022. V tento den tudíž mohl žalobce své odvolání podat, aniž by bylo posouzeno jako opožděné. Z obsahu správního spisu krajský soud zjistil, že dne 1. 3. 2022 odeslal žalobce z e-mailové adresy shtulir@mail.ru datovou zprávu na adresu elektronické podatelny prvostupňového orgánu (podatelna.nb@uradprace.cz), jejímž předmětem bylo odvolání proti rozhodnutí tohoto orgánu. Odvolání neobsahovalo konkrétní odvolací námitky (šlo o tzv. blanketní odvolání) a nebylo opatřeno uznávaným elektronickým podpisem. Poněvadž nebylo odvolání učiněno v kvalifikované formě podle § 37 odst. 4 věty první s. ř. (tj. nebylo učiněno písemně, ústně do protokolu, ani v elektronické podobě a zároveň elektronicky podepsáno), vyrozuměl prvostupňový orgán žalobce přípisem ze dne 2. 3. 2022, o tom, že aby mohlo být k jeho podání přihlédnuto, je zapotřebí, aby je ve lhůtě 5 dní potvrdil některou zákonem předvídanou formou podání.

24. Účinky podání učiněného prostřednictvím veřejné datové sítě se přitom v minulosti opakovaně zabýval Nejvyšší správní soud, přičemž v rozsudku ze dne 23. 9. 2009, č. j. 9 As 90/2008-70 (rozsudek je dostupný na www.nssoud.cz), dovodil, že: „*[...] podání učiněné prostřednictvím veřejné datové sítě – internetu – bez zaručeného elektronického podpisu podle § 37 odst. 4 s. ř. je úkonem způsobilým vyvolat právní účinky jen za podmínky jeho následného doplnění (do 5 dnů) některou z kvalifikovaných forem podání, tj. písemně, ústně do protokolu nebo elektronicky se zaručeným elektronickým podpisem, aniž by přitom bylo nutné k takovému doplnění podatele vyzývat*“. Není tudíž pochyb o tom, že aby bylo

odvolání žalobce zaslané pomocí prostého e-mailu (bez zaručeného elektronického podpisu) způsobilé vyvolat požadované právní účinky (tj. zahájit odvolací řízení), bylo zapotřebí, aby jej žalobce ve lhůtě 5 dnů stvrdil některou z kvalifikovaných forem procesních úkonů.

25. V otázce povahy a plynutí lhůty pro potvrzení či doplnění nekvalifikované formy podání soud poukazuje na závěry obsažené v odborné komentářové literatuře, dle které *je v souvislosti se lhůtou 5 dnů nutno konstatovat, že jde o dny kalendářní, a nikoliv pracovní. Současně však jde o lhůtu, pro niž se uplatní pravidla pro počítání času podle § 40 s. ř. Jde tak o lhůtu procesní, protože v praxi bude třeba vyčkat daných 5 dnů a ještě několik dnů k tomu, zda ze strany podatele dojde k doplnění nebo potvrzení jeho původního podání* (viz POTĚŠIL, Lukáš. § 37 [Podání]. In: POTĚŠIL, Lukáš, HEJČ, David, RIGEL, Filip, MAREK, David. Správní řád. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 234, marg. č. 40.).
26. Zcela totožně se k charakteru a počítání lhůty podle § 37 odst. 4 s. ř. vyjadřuje rovněž komentářová literatura. Podle autorů komentáře (srov. Fiala, Z., Frumarová, K., Vetešník, P. a kol. Správní řád. Praktický komentář. Praha: Wolters Kluwer. Dostupné In: ASPI) je třeba vykládat dané ustanovení tak, že *„[l]hůta 5 kalendářních dnů pro potvrzení, popř. doplnění, podání učiněného pomocí jiných technických prostředků, zejména prostřednictvím dálkopisu, telefaxu nebo veřejné datové sítě bez použití podpisu, je ve smyslu § 39 s. ř. lhůtou procesní, která se počítá podle § 40 s. ř. Pokud tak konec lhůty pro potvrzení, případně doplnění nekvalifikovaného podání připadne na sobotu, neděli nebo svátek, je podle § 40 odst. 1 písm. c) s. ř. posledním dnem této lhůty nejbližší příští pracovní den.“*
27. Tyto závěry mají oporu rovněž v judikatuře Nejvyššího správního soudu, podle níž je pravidla pro počítání času dle § 40 s. ř. nezbytné aplikovat i v případě lhůty podle § 37 odst. 4 s. ř. (srov. k tomu např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 As 127/2015-26, ze dne 27. 1. 2016, č. j. 3 As 105/2015-21, ze dne 6. 4. 2016, č. j. 3 As 104/2015-26, či ze dne 18. 7. 2019, č. j. 10 As 111/2018-35). Uvedený právní názor je zachován i v recentní judikatuře Nejvyššího správního soudu (viz rozsudek ze dne 30. 3. 2023, č. j. 4 As 85/2021-40).
28. Z citované judikatury rovněž plyne, že zákon v § 40 odst. 1 s. ř. počítání lhůty nijak nerozlišuje v závislosti na formě daného procesního úkonu. Proto se pravidlo stanovující, že připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den, bez dalšího uplatní též v případě komunikace prostřednictvím elektronických komunikačních prostředků. Vyloučení aplikace § 40 odst. 1 písm. c) s. ř. na elektronickou komunikaci postrádá potřebnou oporu v textu zákona (v podrob. srov. již citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 8. 2015, č. j. 6 As 127/2015-26, v kontextu závěrů rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 18. 5. 2015, č. j. 52 A 63/2014-31).
29. V nyní posuzované věci uplynula pětidenní lhůta k potvrzení žalobcova odvolání ze dne 1. 3. 2022 v souladu s § 40 odst. 1 písm. a) a c) s. ř. dne 7. 3. 2022 (jelikož konec lhůty připadl na 6. 3. 2022, tedy na neděli, je třeba za poslední den lhůty považovat nejbližší pracovní den, tj. pondělí 7. 3. 2022). Ze správního spisu je jasně patrné, že žalobce doručil dne 7. 3. 2022 prostřednictvím datové schránky prvostupňovému orgánu zprávu, jejímž předmětem byl původní text odvolání ze dne 1. 7. 2022. Tímto postupem žalobce zcela nepochybně své původní odvolání potvrdil ve lhůtě podle § 37 odst. 4 s. ř. (byť k doplnění došlo v poslední den lhůty) a ve kvalifikované formě dle věty první

citovaného ustanovení (dle § 18 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, má úkon učiněný prostřednictvím datové schránky osobou oprávněnou či osobou pověřenou, která doložila své pověření, stejné účinky jako úkon učiněný písemně a podepsaný; v této souvislosti viz rovněž rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 2. 2012, č. j. 8 As 89/2011-31). S ohledem na tyto okolnosti dospěl krajský soud k závěru, že žalobce své odvolání potvrdil včas a v zákonem předpokládané formě. Odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí tudíž bylo podáno ve lhůtě podle § 83 odst. 1 s. ř.

30. Lze tak uzavřít, že správní orgány pochybily, pokud odvolání žalobce posoudily jako opožděné a z tohoto důvodu k němu nepřihlédly. Odvolání žalobce bylo způsobilé zahájit odvolací řízení a správní orgány měly povinnost k němu přihlédnout a poté zahájit postup k odstranění vad spočívajících v absenci konkrétních žalobních námitek (§ 37 odst. 3 s. ř.). Poněvadž tak správní orgány neučinily, zkrátily žalobce na jeho právu na řádný opravný prostředek.

VI. Závěr a náhrada nákladů řízení

31. S ohledem na shora uvedené důvody shledal krajský soud námitku žalobce důvodnou, a proto mu nezbylo, než napadené rozhodnutí pro vady podle § 76 odst. 1 písm. c) s. ř. s. zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení.
32. V dalším řízení je žalovaný podle § 78 odst. 5 s. ř. s. vázán právním názorem krajského soudu obsaženým v tomto rozsudku. Žalovaný tak posoudí odvolání žalobce jako včasné a rozhodne o něm meritorně v odvolacím řízení.
33. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl ve smyslu § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V řešené věci měl plný úspěch ve věci žalobce. Jelikož však neprokázal, že by mu v souvislosti s řízením před soudem vznikly náklady řízení a tato skutečnost neplyne ani z obsahu soudního spisu, rozhodl krajský soud tak, že žalobci náhradu nákladů řízení nepřiznal (výrok II.). Žalovaný nemá právo na náhradu nákladů řízení ex lege.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává přímo u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 12. října 2023

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

